

Dr. Zigardelakizade Salih Nabi: Psikiyatri ve Müzik

Şeref Etker

Osmanlı Bilimi Araştırmaları'nda yayımlanan 'Dr. Zigardelakizade Salih Nabi: Psikiyatri ve Müzik' başlıklı yazıda¹, *Melce-i Mecanin*² adlı eserin yazarı olan Dr. Salih Nabi'nin (1886-1914) belirlenen kimlik bilgileri verilmişti. Daha sonra, *20. Yüzyılda Şehit Olan Türk Sağlık Subayları* başlıklı çalışmada, adı 'Salih Naili Efendi'³ olarak geçen askeri hekimin Dr. Salih Nabi olduğu saptanmıştır. Bu kaynaktan edinilen bilgilerin eklenmesiyle Dr. Zigardelakizade Salih Nabi Efendi'nin künyesi aşağıdaki şekilde kesinleştirilmiştir:

Adı: Salih Nabi Efendi

Babası: Zigardelakizade Hüseyin (Hanya, Girit)

Doğum tarihi: 5 Mayıs 1886 / 23 Nisan 1302

Doğum yeri/Memleketi: Yedikule, İstanbul

Rütbesi ve Sicil numarası: Tabip Yüzbaşı, 1911/1327-10

Görev yeri: 5. Kolordu, [Alay ?] 5. Tabur, Ankara

Ölüm tarihi ve yeri: 27 Nisan 1914 / 1 Cemazeyilahir 1332, Ankara

Ölüm nedeni: Tifüs

A.Adıvar'ın *MV İslam Ansiklopedisi*'ne yazdığı 'Mukaddime'nin çevirmenleri hakkında

Feza Günergun

Osmanlı Bilimi Araştırmaları'nın 'Adnan Adıvar Özel Sayısı'nda (c.VII, nr.2, 2006) yayımlanmış olan "Adnan Adıvar'ın Bilim Tarihi Çalışmaları: *Osmanlı Türklerinde İlim*'den Önce ve Sonra" başlıklı makalemde (s.13-53), A. Adıvar'ın (1882-1955) *Maarif Vekâleti İslam Ansiklopedisi*'ne yazdığı 'Mukaddime'den (c.1, 1940) ve onun İngilizce çevirisinin *The Muslim World*'da (vol.43, no.4, October 1953) yayımlandığından söz etmiş (s.41) ancak, bu yayına ulaşamadığım için, İngilizce çevirinin kim tarafından yapıldığını belirtememiştim. 14 Kasım 2012 tarihinde Dr. Şeref Etker, bana *The Muslim World*'ün ilgili sayısını vererek, burada, çevirinin Niyazi Berkes (1908-1988) ve Dr. Howard A. Reed (doğ.1920) tarafından yapıldığının açıkça belirtildiğini

¹ Ş. Etker, 'Dr. Zigardelakizade Salih Nabi: Psikiyatri ve Müzik', *Osmanlı Bilimi Araştırmaları*, c. 10, sayı 2, 2009, s. 134-145.

² Salih Nabi [Zigardelakizade], *Yirminci Asırda Melce-i Mecanin ve Bel-Air Bimarhanesi (Cenevre)*, [İstanbul] Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye Matbaası, 1327 / 1911.

³ A. Ataç, *20. Yüzyılda Şehit Olan Türk Sağlık Subayları*, Ankara, GATA Basımevi, 1997, s. 60 (263).

söyledi. Çevirinin başında yer alan kısa biyografilerden, çeviri tarihinde N.Berkes'in Ankara Üniversitesi'nde Sosyoloji doçenti olduğu ve İngilizce çevirinin dergide yayımlandığı 1953 yılında McGill Üniversitesi (Montreal) İslam Araştırmaları Enstitüsü'nde misafir profesör olarak bulunduğu belirtilmektedir. H. A. Reed ise, 1953'te aynı enstitüde profesör ve Enstitü'nün Müdür Yardımcısı'dır. Diğer taraftan, *The Muslim World* dergisinin ilgili sayısının içinde bir ERRATA sayfası (daktilo edilmiş) bulunmaktadır. Bu sayfada İngilizce çevirinin tashih yapılmadan yayımlandığı için sonradan yapılan düzeltme ve değişiklikleri ayrıca duyurma gereğinin doğduğu belirtilmiştir. Dergiyi bana ulaştırarak bu ilave bilgileri burada duyurmama imkân veren Dr. Ş. Etker'e teşekkür ederim.